

по еднѣ нейны-ты провинціи. Тѣ покорили Сиріѣ (639 г.), Палестинѣ и Египетѣ (640 г.), Персіѣ (651 г.), Сѣвернѣ-Африкѣ (707 г.) и Испаніѣ (711 г.), а по-нататѣкъ не могли да прѣмѣнѣть. Отъ еднѣ странѣ Цариградѣ, а отъ другѣ — Франкы-ти положили прѣдѣлъ на завоеванія-та имѣ. — Дважѣ тѣ обсаждали Цариградѣ, нѣ безѣ да сполучѣть да го приземѣть (669—676 и 717—718). Дважѣ тѣѣ-сѣще напалатвали отъ Испаніѣ и въ Франціѣ за да си распространѣть господарство-то отъ тамѣ и въ по-Западнѣ Европѣ, нѣ Франкскій герой — Карлъ Мартелъ всегы разбивалъ и прогонвалъ отъѣдѣ Пиринеи-ты. Подъ власть-тѣ имѣ испаднѣли и трима-та патриарси: Александрійскій, Антиохійскій и Іерусалимскій, както и Азиатскы-ты черковы. Колко-то страны завладавахѣ, оставяхѣ Христианы-ты да си живѣѣтъ пакѣ тамѣ, нѣ съ условіе, сякой отъ тѣхѣ безѣ изключеніе да имѣ плаща по-особитѣ за главѣ-тѣ си данѣкъ*). Страхуваніе че животѣ-тѣ и имотѣ-тѣ имѣ сѣ въ оопасность, и пожелаваніе добринѣ-ты, кои-то ся устѣпляли на Мюсюлманы-ты, принѣждавали отъ тѣхѣ цѣлы чѣты да си помюсюлманвать.

Ученіе-то на Корана спроти христианскѣ-тѣ вѣрѣ стои въ слѣдующе-то отношеніе: Противуположно на языческо-то многобожіе и христианско ученіе за Св. Троицѣ, Коранѣ-тѣ учи свои-тѣ вѣрны да си покланѣть само одному Богу. Богѣ е единѣ, и освѣнѣ Него нѣма

*) Въ какво положеніе сѣ оставили Христиани-ти въ онова вѣрѣмѣ подѣ власть-тѣ на Моаметаны-ты, най-ясно ся вижда въ договорнѣ-тѣ грамотѣ на Калифа Омара съ града Іерусалимѣ. Ето кои сѣ по-главны-ты условіи въ неѣ: Христиани-ти си опазватѣ живота и имота; нѣ тѣ сѣ длѣжни да плащатѣ исправно свои данѣкъ, и да пазятѣ ненарушимѣ вѣрность камѣ-то Калифа. Черковы-ты имѣ нѣма да си развалѣть, и позволява имѣ си да си съвършѣватѣ въ тѣхѣ Богослуженіе-то; само не бѣва да исправѣть надѣ тѣхѣ отгорѣ крѣстове, нѣти да биѣтъ звонѣ, и да си правѣтъ новы черковы. Ако нѣкой отъ пѣтници-ты Мюсюлманы слѣзе въ нѣкой градѣ, тамошни-ти Христиане сѣ длѣжни да му даѣтъ квартирѣ и да го хранѣтъ три дни безѣ никакѣхѣ заплатѣ. Тѣ не сѣ принѣдени да учѣтъ дѣца-та си на Корана, нѣ никога не бѣва и да говорѣтъ нѣщо за свои-тѣ религіѣ прѣдѣ Мюсюлманинѣ, а камо ли да поискатѣ да го покрѣстѣтъ. Кога-то сынѣ-тѣ или сродникѣ-тѣ на нѣкого отъ тѣхѣ поиска да стане Мюсюлманинѣ, шкой и по какѣ-то да е начинѣ не бѣва да го спѣра; нѣти пакѣ бѣва нѣкога да исправѣтъ на публичны-ты мѣста крѣстъ, или да си изваждатѣ священны-ты книги да си виждатѣ. Камѣ-то Мюсюлманы-ты, съ кои-то ся срящатѣ, безѣ друго треба да имѣтъ уваженіе, и да имѣ отстѣпѣтъ вынагы по-почтенны-ты мѣста. Не бѣва да носѣтъ такиви дрѣхы, какви-то носѣтъ Мюсюлмане-ти, нѣти да ѣздѣтъ конѣ, или да си именуватѣ съ мюсюлманско имя; както не бѣва да говорѣтъ и по Арабскы, или да носѣтъ оружіе, да търгуватѣ съ вино, и да имѣтъ за слугѣ — Мюсюлманы.